

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідає.

Д-р ІВАН КУРОВЕЦЬ

повернувся дня 27. жовтня ц. р.

і приймає при вул. Вірменській 8.

— З кімн. У кімн. „Лев“ пишеться не-
бавком нова програма „Князь і куртизан-
ка“ в Люсі Дрен і Віллі Фрітче у голов-
них ролях.

Нові книжки й видання.

КНИЖКИ:

Зачекав Личинський: ЛИСТИ ДО
БРАТІВ ХЛІБОРОБІВ. Про ідею і
організацію українського мо-
нархізму. Видана, 1926, стор. 48+580,
вкл. 8. Зміст: Вступне слово до читачів
а порожніх таборів. — Українська на-
дипломатська інтелігенція і українська на-
ціональна ідея. — Наша орієнтація. —
Про національну аристократію і про три
методи її організації: класово-кріпос-
ницький, демократичний. — Про політику як
уміння вибору такого методу здобування
та організації влади й організації гро-
мадянства, який би уможливив будову і
збереження окремої держави на украї-
нській землі і забезпечив існування та
розвиток української нації. — Покидання
„Варяги“, чи організації хліборобів?
(Кінька уваг з приводу статті Е. Чика-
тенки „Де звідси?“).

Зюссая Цурковський: В ОГНІ. Рид.
Нова Доба, ч. 2. Львів 1926, ст. 16, 8°.
ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ
ЧЕРВОНОЇ КАЛІНИ. На 1927 рік. Ри-
дик В. Львів-Київ, 1926, стор. 160 + ка-
лендаріум + оголошення. Зміст: д-р К.
Трипольський: З моїх спогадів про по-
чатку стрілецької організації і Боеву У-
драву. — Мирон Заклинський: УСС, під-
кинь 1917 року. — Д-р Волод. Штуров-
ський: Іван Франко серед УСС. — Ів.
Горбаченко: На поміч Центральної Ради. —
Федір Дудко: Момент. — Остап Зале-
ський: Одна кров. — Юрко Бобровський:
Рішуча битва. — Д. Лілієнко: Весня-
ної ночі. — Ю. Шкурмеліс: Білий кінь. —
Б. Л.: Ми вийшли. — Я. Л.: З листопадо-
вих переживань. — В. Лявський: 1) Ка-
валер семи бід. 2) Батер. Ю. Шкурмеліс:
Поблинок. — П. В.: Гімніст небіжчиків.
— Б. Л.: Одна з українських містечок.
— Зар. О. Ратув: В Ілліа-Кіоску. — Л. Лу-
ч: Улюблена пісня полк. Дм. Вітовського.
— Л. Лепкий: Осін 1918 р. — В. О-
желець: Протинаступ. — Ів. Михайленко:
Печенісницька оборона 1919 року. — Л.
Луц: Несподівана поміч. — О. Лещук:
Американська військова місія. — О. Бабій:
„Гудульський курінь“. — Л. Луц: Па-
м'ятний жил. — Ген. Безручко: Група СС.
у бою на підступах до Кам'янки Поділь-
ської. — О. Василь: Лялий нешестя. —
Мікош Товариш: Настя. — Леонід Чайка:
Жіночий сход. — І. Кедрим: С. Петлюра.
Мих. Рудинський: Дві французькі повісті
з нашої революції.

Kazimierz Olendzi: POLSKI PAPIERZ SE-
WIAN-Ki czyli Traktat Kontestowy. Chs-
ko, 1925, стор. 99, 8°.
Casimir Olendzi: IN QUEST OF TRUTH.
Vol. 1. Chicago 1915, стор. 24, 8°.
Dr. Paul Stäussli: ZUM PROBLEM EINER
KENTENAUWERUNG IN ÖSTERREICH.
Wien und Leipzig 1916, стор. 71, 8°.
„НАША БЕСІДА“, ілюстрований дво-
язычний літературний, науковий і суспільно-
громадський журнал. Ч. 20. Варшава, 20. жовтня. Зміст:
9. Павлович: Інтелігенція — дитина культу-
ри. — В. Островський: „Політики“. —
Повість про дієві вигоди, ніжної і най-
нижньої політики. — М. Діклянко: Желбрак.
Марис. — Семен Любарський: Місто Го-
родло, Грушевського повіту на Холми-
щині. — „Срібний сон Сальомі“. — Б.
Монкевич: Українська пісня за кордоном.
— Відакум. — Література, наука, мистец-
тво. — Володимир Гнатюк. — Надіслані
книжки й журнали. — Сміх і жарти. — Від
Редакції і Адміністрації. — Ілюстрації. —
Оголошення.

ЖИНОЧА ДОЛЯ, щомісячний часопис
для українського жіноцтва. Коломий, жо-
вель. ч. 10. Зміст: О. Галичанина: О річці
трава. — О. Кисілевська: Як вести жіночі
в діточі сироти. — І. Коваченко: Цить,
зроче цить! Елеонора Г.: Світлі я тині. —
Д-р В. Кисілевська: Сароджій Натду.
Відаві американсько-канадський. — Д-р
З. Сисенович: Нелюдяна жінка. — Д-р
В. Ганківський: Трахона або сипітська
слабкість. — Части господарська. — Жіно-
чий дух.

МОЛОДЕ ЖИТТЯ, часопис україн-
ського пласу. Львів, 15. жовтня. Ч. 8 (37).
Зміст: Ділятинський і змалювання. Кусоніс Схід
Сонця (вірш). Орліне Перо: Поворот. Ме-
дведжого Серця. Плас на Волині. З опові-
дань Р. Бейдана-Павелюка. Вечір Івана
Куляка. М. Підгірника: Міська ніч. В пл-
таборі на Закарпатті. З пластового світу.
З нашого життя.

ПОСТУП. Студентський Вістник. Львів
вересень — жовтень. ч. 7-8. Зміст: Глади-
лову Іван: Наш організаційний проблем.
Гетьманська студентська організація. —
Брат Мелетій: Хай стане. — Н. Н.: Джемс
Кук. — Мандюкова Яр: Бевенуто Челліні.
— Степ. Роман: Над Прутом. — Д-р О. На-
зарук: Матеріалістичний світогляд І. Фран-

ка. Аформизм. Зі студентського й органі-
заційного життя. З католічної акції.
„КОЛОЧКА“, сатирико-гумористичний жур-
нал (на правах рукопису). Каліш. Ч. 10.
Зміст: М. Релішюк. Олісія Релішюк
Mortalis. Ворожка (Майже вітчик). Ки-
слиця. О-сика. Дітирлябича поезонха-
та Бікшене. Крапичка Гоголіш. Пра-
годи Павла Івановича Чичкова, або мет-
ли душі на Вірменії і в околицях Пер-
вля. На Батальйоні: малюнок Близько.
Пісня бланка М. і В. Великі душки
наших „мелішків“ людей Річчів. З орга-
нізаційного руху. Плас. На окупований
Україні. М-нч. Пісня останнього „де-
жаваного перевороту“: маз. Сікош. Хто на?
(із записки емігранта). Немаршал. Мар-
шал Ней (із життя на еміграції). —
З Колочанської Енциклопедії. Ріжме. Но-
мі анахорида Д-р Бісний іде. Замість ре-
цензії. Касколонні думки веселого філо-
зофа. Омелюка Грішніш. Пая „По-че-кай-
те“. Телеграм, що їх принесли сорока на
хвості.

ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ
ЧАСОПИС, орган реального союзу украї-
нських кооператив. Львів 6. жовтня. Чис-
ло 41-2. Зміст: Велика цінь кооперації.
Кооперація і політика. Від споживачів до
сільсько-господарської кооперації. Духов-
ність і кооперація. Відбудова кредитної
кооперації. Дві позабуті посестри в
кооперативній родині. Кооперація на usług
давняк селянина. Общества взаим-
ного кредита „Віска“ в Перемишлі. Жінки,
працюйте в кооперації! Заклик до всіх
кооперативних центрів і повітових осе-
редків у справі кооперативної науки. На-
ша кооперація: Кооперативна анкета в
Бережанках. З Рівнянського Союзу У. К.:
Заклик до всіх сільсько-господарської ко-
операції. Кооперативне Свято у Львові.
Фейхтон: Ю. Павловичівський: Аглітійний
Батько Микола В. Ленітський. (З нагоди
його ювілею). Оголошення. Податок: Ко-
оперативне Молоцтво ч. 1.

Ч. 43. Зміст: Організаційно кооперати-
вний абут худоби! День ошадності. Місяць
книжки. Український Ямарок у Станісла-
ві. Свято Кооперації. Хліборобство. На-
ша кооперація: Народа польських ПСК
в Чорткові. Правне положення та подат-
кові тепарі кооператив. З Рівнянського Со-
юзу Українських Кооператив. З Красного
Молоцарського Союзу в Стрию.

НОТИ.

В. Безкоровийний: ДУМКА О-МОЛ НА
ФОРТЕП'ЯН. Львів-Тернопіль.

В. Безкоровийний: МАЛА ФУГА три-
голосова D-mol на фортеп'яні. Львів-Тер-
нопіль.

В. Безкоровийний: POEME EROTIQUE
на фортеп'яні. Львів-Тернопіль.
Karl Mengelberg: SEVEN PIECES FOR
CHILDREN. Piano solo. Oxford University
Press.

И. Кашаєвич: МУЗИЧНІ ТВОРИ. С.
II. Ч. II. „СОСНА“ (8 промалі тамтін.)
мішаний хор 4 сарабел. Слова: О. Олеси.

† Посмертна згадка.

Лев Лотоцький, емеритований народ-
ний учитель, український письменник, помер
дня 21. ц. м. в 76 р. життя в саомому ро-
динному селі Тростяниці, бережанського
повіту.

Покійний родився 1. січня 1850 р. в Тро-
стянці, де його батько о. Антін був паро-
хом. До шкільного виховання в Бережанках.
Там покінчив початкову гімназію, описав кину
казію і лишився дома на господарстві аж
до 1870 р., коли то пішов до війська
до Відня. По повероті з війська підготу-
вався до вчительського іспиту і в 1875 р.
став учителем у селі Вілківці в Бережан-
щині. Пізніше вчителював двома наворотами
в Ценеві і двома наворотами в саомому
родинному селі Тростянці, а в остан-
нє в Шумлянках Малих — все в Бережан-
щині. Покійний був прихильником владі, до-
брий педагогом, любив дітей і діти лю-
били його. Звід його рідки і за його захо-
тою пішло чимало учнів до гімназії і ви-
шій „в людє“. В 1906 р. поновив і спен-
сіонувався та перенісся до Львова, де жив
аж до вибуху світової війни. Виселенсь-
ка хвиля захопила і його та понесла на
Захід до Більська. На цій мандрівці дове-
лося йому знати австрійської вазині
(понад 6 тижнів у Тешині) як підзорілому
в шпіонажі. В 1917 р. верну знову до
Львова й жив тут до жовтня 1924 р. На
склоні життя затулював за рідним селом і
поселився там.

Писати почав ще за молодю, та друку-
вати свої твори став у 90 р. мин. століт-
тя. З молодечих його проб друкована бу-
ла тільки поема „Довбуш“. Писав поезії,
оповідання та драматичні твори. Дві його
одноактові комедії були нагороджені на
конкурсі Тов. ім. І. Котлявського. Та
головним полем його були новели. Визна-
чався він у них легким та привабливим
стилем, гарною мовою, вірним змалюванням
життя (головно селянського), припадками
описами природи й дотепом. Друкував
свої твори в „Літ.-Науц. Вістнику“ (в часі
ред. Ів. Франка), багато в „Ділі“ та в
інших виданнях. Окремими книжками
вийшли збірка його новел п. н. „Гори-
цвіт“ (накладом ред. „Свободи“) та кіль-
ка комедій, одно оповідання й одна поема.

Похорон, що відбувся 22. ц. м., сті-
гнули багато селян, здебільша його колиш-
ні учні і учениці. Вел похорон двох
святих, а саме міс. святи. о. Служин-
ський та о. Романчуків із Лалшиня. О.
Романчуків виголосив дачи працювальне

слово перед домом і над могилою. У сво-
дому слові вихваляв на долю українського
інтелігента: деінде спочиває жінка покій-
ного, а деінде лежить покійний. Широко
сердечно попрощав покійного, своєю
старшою товариш, місцевий управитель
школи п. Гоміш Кіс. Похоронено покій-
ного під „традиційним каштаном“, де спо-
чиняють теж його родичі й сестра та
двох братів (які ними похоронено також
цього року в березні о. кирилош Анаста-
сія, місцевого пароха). Пером хай буде
Покійному Рідна Земля!

ПАНАХИДА

по покійних членах Української
Галицької Армії

відбудеться в навіччє 1. XI, в не-
ділю 31. X. год. 3. попол. в мѣс-
кій Преображенській церкві. Про-
симо о числену участь для ашу-
вання пам'яті покійних.

ВГО 1-2 Устава УКТОНІ у Львові.

ОПОВІСТКИ.

Український Наддніпрянський
хор під управою Петра Бісовського
у складі 31 осіб виступає:

Четвер 28. X. Станіславів.

Субота 30. X. Калуш.

Неділя 31. X. Калуш.

719 17-2

В справі присилки матеріалів. Ві-
дома польська публіцистка п. Аліція Бе-
дніковська, авторка великої праці
„Stronictwa i zwiazki polityczne w Polce“
та редакторка тавстого квартальника
„Wiecni Rocznik“ у Варшаві, пошто-
вляючи другий том бюлетню присвяченого
українському політику, господарському
і освітньо-культурному життю, просить за
нашим посередництвом всі українські пар-
тії і публічні установи надіслати їй до
редакції „Wiecni Rocznik“ (Варшави,
Próla 14, м. 3) звіти з діяльності
програми, статуту, резолюції та всієї
дописи і видання. П. А. Бедніковська
до четверга (28. ц. м.) включно перебуває
у Львові (Готель Краківський, кімн. 425) і
там приймає загадані матеріали, які на
випадок її відсутності просить лишити для
неї у готельового портієра.

Українське Технічне Товариство
подає до відома своїм членам, що ти-
жневий товариський сходини переложений з
середи на суботу і будуть відбуватися кож-
дого суботи о год. 14-тій в льокалі Т-ва
Ринок ч. 10/І. — ВИДИЛ. 1-2

Українське Технічне Товариство
подає до відома, що буде мати спро-
можність примістити певну кількість моло-
дих і старших інженірів різних спеціаль-
ностей. Кваліфікації і вимоги просимо
слати на адресу Товариства: Львів, Ринок
ч. 10. — ВИДИЛ. 1-1

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ.

ВАНДАЖИ на найбільші пропуклики. О-
паски черевні лічички для утилик паз. Гу-
мові панчохи проти жияків. Косметичні
опаски для ареформовання ніг. Штучні
ноги і руки для ампутованих і т. п. пору-
час Бандажист Поляк в Сам-
борі. Ціники даром. 689 17-17

ВПРАВНА ІНСТРУКТОРКА з матурою
гімназіальною і семінаріальною з інте-
лігентного дому пошукує лекції з шкіль-
ної, семінар. і народних. Може уділяти
також початків гри на фортеп'яні. Зго-
лошення слати на адресу: Український Ба-
зар Стрий, для Абсолютівки. 796 3-3

60 сот. коштує одна ложечка до
чорної кави з хінського ср-
бла у Мандля вул. Коперника 14. 681 5-2

ДЛЯ гімназійних абтурієнтів, що здають
матуру в січневій речині 1927. По-
втораючи чі Курс. Всі предмети викла-
дають найкращі гімназійні професори.
Початок науки 1. листопада. Зголошення
„Освіта“, Львів, Мішковського 11. від
12-1 і від 5-6. 775 2-3

АБСОЛВЕНТ Гімназії і учительського
семінара пошукує лекції на провінції.
Ласкаві оголошення: Уряд парохіальний
Шоломня, почта Старесело. 808 1-1

ІНТЕЛІГЕНТНА, бідна мучатка з приво-
дою безробіття свого мужа, находитсь
в крайній нужді, просить ласкаві пані о
дарованні її зимового плаща. Ласкаві зго-
лошення до Народної Організації Укра-
їнців міста Львова, Ринок 10/ІІ. через
газок. 1-2

ОГЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Каталог найновіших танців на ор-
хестру і фортеп'яні нискає даром

„Гармонія“ МАГАЗИН НОТ
В. ШМАЛЬ

793 Львів, Романовича 11. 2-2

Лікарсько-дентистичне Заведення

д-ра Симона Раппапорта

Якова Насса

Львів, вул. Сикстуська 17/ІІ.

Пломбування й випилення зубів без
болі. Штучні зуби в калітку і золоті в
американську систему. Пациєнти з провін-
ції полягоджують в найкоротшому часі.
791 Полекши в сімках. 5-5

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!

МОНОГРАМІ! МОНОГРАМІ!

до хрестикового вишивання, в двох кра-
ках, (чорно-червоно). Всі можливі ви-
явлення бук. Около 350 монограмів.
Кожда особа знайде там ініціали свого
прізвища. Кождий монограм складається
двох букв, по мистецьки з собою звяз-
аних, які значимий вишиваються на руш-
никах, хустинах, біллі і т. н. — Ціна ко-
плету, переплетеного в альбом, 3 зл. —
В передала до 15. листопада ц. р. —
4 зл. На початку поруч переписку треба
додати 0.50 сот. — В Америці 1 ко-
плет — 1 долар. З мовлення й гроші сла-
ти на адресу: „Руськія“ Львів, вул.
Куркова ч. 10. 892

ЧІПКИ ГЕМОРОИДАЛЬНІ

(з маркою когут) Гонсецького

усувають білі, печені, крововиділяючі, свер-
блячі та зменшують гудзи (жолуді)

ГЕМОРОИДАЛЬНІ ЧІПКИ з маркою

когут — Рес. Мін. Публ. Здорова ч. 354

728 продають апітки. 3-12

Найбільш упертий біл голон

усувають оригінальні порошки з „когута“

728 а) ком. 13-7

Конкурс

на інструктора при філії „Просвіти“ в
Станіславові до обсяди від 1. XI. 1926 р.
Обов'язки: ведення канцелярії в бібліоте-
ці, листування читачами. — Початкова
платня 120 зол. місячно. — Подання, най-
далше до 15. XI. 1926 р., надіслати на
адресу: Д-р Володимир Янович лікар у
Станіславові, вул. Гославського ч. 19. —
Першочому матимуть ті, що задумують
посвятитись постійній просвітній праці. —
Видат філії „Просвіти“ в Станіславові.
806 1-2

Конкурс.

Головна Управа „Рідної Школи“ УПТ.
оповіщає в друге конкурсу на фахового
управителя своєї канцелярії. Зголошення з
залученням опису життя і доказів фахо-
вості (свідчення і референції) належить
внести до Головної Управи Товариства
Ринок ч. 10. II. п.) в речині до 10. листо-
пада ц. р. — Головна Управа „Рідної
Школи“ УПТ-ва. 808 1-3

Подяка.

Отрим почувачую до милого обов'язку
зложити сердечну подяку Високоповажа-
ному меценасові д-рові Льву Ганкевичові,
адвокатові у Львові, за шире і совісне
зайняття моєю справою, та доведення
її до корисного для мене вирішення.
Дмитро Котелко

804 учитель в Старім Самборі.

Подяка.

Невмиома смерть забрала наш нашого
найдорожчого батька й діда Льва Ло-
тоцького. Прібрті важким горем складе-
мо отсім сердечну та ширю подяку всім,
хто причинився до аглядження нашого го-
ря та зваляння плахороні його. Пере-
довсім ширю дякуємо п. Андрію Шахову
та його семі, що знялися похороном
покійного нашого батька, в якого дов-
делося йому прожити останні дні ро-
жжя й замкнути од на вічний спочинок.
Дякуємо також о. Служинському за
ласкавий провід у похоронах, а п. директо-
рові Кісєві за шире працювальне слово.
Львів, 25. жовтня 1926.
Антін, Володимир, Тит, Михайло сини
Наталя з Содомирів невістка й Володи-
мир Родик уну.

Ширіть наш часопис!

— **Світлова хроніка.** Радянське
содство в Берліні заперече заістку,
що-то радянський уряд мав намір а
лети свій червоний прапор штипами кі
рами. — У Сан Франциско відлуча
землетрус, який не спрочина жодкої
ди. — На першому шаха юнгулі в Ти
рані бомбу, коли переїздив автою; од
помилувався щодо ата. — У Парижі
кризи латвійних кооператорів Массене
у місті Нюкен Ле Ротру (Франція)
жінка пам'ятник буші, президента ре
бляки Пола Дешанеля. — У Москві
ствалих «Венеційського купця» Шекс
перший раз жидівським мовою; мист
дав новий модерністський театр з
кими естетичними доматями, приго
влюючи до свого мистецтву. — Та роки
4-го листопада життям бельгійський
слідник престолоу Леонарда і шведсь
унижкою Астрід; шведський шолов
у Штотгольмі, а докорний в Брюсселі
княжна міністерство ірри віддає до ві
ми, що воно дає піддержку «омого
безробітний, до якого доходить с
них заняті, як дохід, що до них до
шнується. Франція не має безробітних!
Для Німеччини номер Бюскі Метт Ф.
жовтень, 1932 року життя.

є рожева. На Польщу чигають во-
роги зі Сходу і Заходу.

Не в імє правдиво відкритих демокра-
тичних ідеалів світи приймають україн-
ське населення в Росії далекойдучі
культурні консії (дає нас, що посол
Розмарін нічого не знає про існування
У. С. Р. Р. і говорить тільки про
Росію та культурні консії для Укра-
їни. — Ред.). Рішав тут радше момент
політичного раціоналізму і тих практичних
оглядів, які не повинні бути чужі розсуд-
ливій політиці народу (Н). Сталося це
без сумніву з великою шкодою для поль-
ської держави (чуже? — Ред.), що вона
далася випередити під тим оглядом со-
втам. Наскільки сильною була позиція
Польщі, коли вона, а не світи в очах
українського народу була тим пісмонтом,
що дає йому спротиву культурного роз-
витку.

Уряд марш. Пілсудського стоїть перед
важким завданням. Якщо досі не здавав
собі справи з далекоглядності проблеми
національних меншостей, якщо чужою
була йому свідомість, як дуже загостре-
ною є ситуація, то перед ним нещодавно
довершеного злочину повинен відважно
глинути правди і лише в життєвості з неї
відповідні конквенції. Могутня і союзна
Польща буде існувати, а лише опера-
та на непорушних основах волі всіх за-
сволюючих її народів. А коли замість тих
свобід кидатися меншостям погрозу
зменшення виборчих прав, то не диво,
що такий посів може родити злочини.

В цій статті пос. Розмарін, один
з чоловічих представників жидів-
ського угодництва, зарепрезентував
себе дуже оригінально, зводячи те-
риторіальні народи до рівня дія-
спорних народів, а їх змагання до
прав на культурний розвиток. Дуже
гарно, що пос. Розмарін, звер-
нув увагу на загострену національ-
ну проблему, однак він повинен
прийняти до відома, що на своїй
національній території ми не є ні-
якою „меншістю“, тільки більшістю,
якій по всім божим і людським
законам належать права більшо-
сти. І тільки це може становити
основу та бути вихідною точкою
до вирішення національної про-
блеми.

**Лантаймо: Рідна Школа — це на-
родна фортеця, це певний захист
в добі нелюбства!**

ЗЕНІС ПІРЧ.

Вінніпег.

**Чим він для Канади, а чим для
нас.**

Положення і зовнішній вигляд. — Ко-
мунікація. — Близькосий рух. — Шко-
ли. — Уряд і порядок. — Зіробітка.
— Населення міста й України. — Цер-
ковне й народне життя України. —
Українська преса. — Українці в бізнесі.

Про Вінніпег уже мабуть кождий
Українець знає. Цеж метрополія За-
хідної Канади й осередок україн-
ського життя в Канаді. Однак хто
у Вінніпегу не був, то певно бу-
де цікавий знати, як він виглядає
як і в ньому люде живуть і що
зробляють. Тому й пишу цих кіль-
ка заміток.

Вінніпег, можна сказати, є дуже
гарне і чисте місто. Це столиця ка-
надійської провінції Манітоби. По-
будоване це місто на преріях, над
ріками Ред Ривер і Ассинібойн,
котрі сходяться такі зараз під са-
мим містом. Мешканців у ньому бу-
де до 200.000, але щодо розміру,
то Вінніпег виглядає на велике мі-
сто. Вулиці має широкі, довгі, ас-
фальтовані й обсажені деревами.
Мас також Вінніпег дуже гарні пар-
ки. Найбільш із них т. зв. „Сіті
Парк“, де є і звіринці, в котрому
можна побачити між іншими вся-
кого роду звірцями й канадійських
буйволів. Навіть „сконкі“ (skunk)
там є. Але тих панців тримають
за склом, щоб часом не запахли
дуже.

Доми у Вінніпегу не дуже високі
і по більшій часті деревляні, але

Новий світ.

**Враження проф. К. Студинського
з поїзду на Рад. Україні.**

Ювілей акад. М. Грушевського. —
Богатство харчів. — Вигляд Києва. — Те-
атри й кінотеатри. — Культурна ді-
яльність: шкільництво, держ. видавни-
цтво, Академія. — Господарське життя
і безробіття. — Поміст безпритуль-
ності.

Шан. голова Наукового Товариства ім.
Шевченка у Львові, проф. К. Студинський
на протязі трьох тижнів перебував на Рад.
Україні, головні в Києві й Харкові, беру-
чи участь у ювілейному акад. проф. М. Гру-
шевського. Своїми враженнями поділився
якшан. голова нашої найвищої науко-
вої установи з читачою публікою на
сторінках „Нового Часу“ (ч. 78 з 22. жовт-
ня і ч. 79 з 25. жовтня). Особливо про саме
ювілейне свято був ласкав надіслати нам
ентузіастичну кореспонденцію з Києва.

Шан. професор, якого стрінуло велике
шаста легально переступити межу, що ді-
лить СРСР від Європи і побувати в кра-
їні, де життя проявляється в нових фор-
мах, мав нагоду з явочістю студіювати,
а що найменше предивлятися проявам то-
го життя, мав рідку спротиву — так ска-
зати — алохити руку у сім'ї, але вже
заскляючись рани великої, прекрасної
і стражденої країни. Тому й не диво, що
минулої суботи (дня 23. жовтня ц. р.)
проф. К. Студинський уважав потрібним
поділитися баченням, пережитим і пережи-
тим з нашим науковим, освітнім і громад-
ським сайтом на окремому зібранні. В формі
легкого, густо перетинного прикладом
з біжучого життя оповідання засував нам
шан. прелестент те, що він бачив і як
він бачив. З журналістичного обов'язку по-
старасмося коротко і можливо вірно пе-
редати враження проф. К. Студинського.

Ювілей акад. проф. М. Грушевського,
підготовлений окремим громадським комі-
тетом під проводом акад. Тутківського,
пройшов серед нечуваного ентузіазму —
і в Києві (дня 3. жовтня), і в Харкові (дня
10. жовтня). Публіка нігала дуже гарячо
Ювілія і проф. Студинського, як пред-
ставника Галичини. Дві провідні думки
проникали промовою Ювілія: револю-
ційність і соборність. Москва прихильно
поставилася до ювілейного проф. Грушев-
ського, про що свідчила привітна теле-
грама всесоюзного комісара освіти Луна-
рського. Харківські урядові кола — як
зазначає шан. прелестент — не зорієнтува-
лися в ситуації, зігнорували це свято,

чого вони опіся — як знову стверджує
проф. Студинський — мали гірко жаліти.

Вибірочно у Києві, шан. прелестент, на-
слуухавшись всякої всячини про тамтешні
відносини, думає, що там голод і нужда,
що може ще й пожити треба буде брати
зі собою. Однак під тим оглядом Київ
його приємно розарував. Всюди повно
харчів, а бенкет улашований у честь Юві-
лія в одному з першорядних ресторанів,
перемінявся у величній пир. Засіло до
столя дієтні осіб. Самих закусок було 13
кавіору в бід (гоїтися додати, що
фунт кавіору в СРСР коштує 3 карб.
у нас до 15 дол. — Ред.). В Києві повно
харчів, кооперативних, трестових і приват-
них. Життя на загал дороге.

В Києві й Харкові рух великий, тільки
самоходів обмал. Вигляд Києва змінився.
На урядів і крамничих багато українських
плісів і квісок. Всюди на вулицях і за-
галі на публічних місцях чується україн-
ську мову, якою починють говорити
й Жиди, що вилазе на стійкість радян-
ської влади на Україні. По урядах
головним чином Жиди. В самому Києві
жидівське населення до-
сигає 250.000 голов (по офіційній радян-
ській статистиці число Жидів в Києві до-
сигає 140.000 голов. — Ред.).

Гарно представляються театри. Шан.
справознавець був в українській опері в
Києві. Співаки „Аїду“ найкращі оперові
сиди. Переклад лібрета п. Черняхівської
зразковий. В драматичному театрі ім. Ів.
Франка грали „Вів“. Новістю є величезне
ожалення на сцені, яке відповідно навіт
ілюстрував проф. Студинський. Театр „Бе-
резіл“ під проводом відомого Леся Кур-
баса, який авіє ще замітніші новаторства,
перенісся в Харків. Зукраїнізовано й кіно-
театр. Проф. Студинський був на фільмі
П. К. П. (Пілдський купів Петлюру).
Прикро вражає, що одну з нещасних
роль грав Ю. Тютюнник, колишній спіро-
бінчик пок. Петлюри.

Шкільництво майже в цілості переведе-
не на українську мову, за винятком шкіл
найвищого ступня (інститутів), де профе-
сори Росіяне на своїх кафедрах виклада-
ють по російськи.

Державне видавництво, спираючись на
державний дотаток (14 міль. карб. в рік),
працює всею силою пари. Жаль тільки,
що шан. прелестент докладніше не позна-
йомив слухачів з діяльністю цієї установи,
а саме: що досі видало видавництво, по
яким галузям знання, якого рода літера-
туру і в якій мові?

Працює на досить широку скало й Все-
українська Академія Наук, а особливо
секція проф. М. Грушевського й об'єдна-
них з нею наукових установ. Президен-

БРАТЯ ШТАУБЕР

площа Марійська 7.

**поручає як завжди зимові пла-
щі, сукні, футра і трикотажі.**

Ціни низькі! 776 2-10 Ціни низькі!

том Академії є проф. Липський, відпо-
відетом акад. С. Єфремов, неодмінний
секретарем проф. А. Крипський. Академі-
ків є 27, а співробітників до 250 осіб. По-
мітну частину роботи в Академії несуть
жінки, працюючи надітно й успішно. Ака-
демки діляться на штатних і нештатних
(себто на тих, що одержують постійну
платню і тих, що платні не побірають),
так само діляться і співробітники Акаде-
мії. Постійну платню одержують тільки
академіки, що живуть в Києві та випе-
ково проф. Багалій з Харкова. Академік
досі не має широких прав, як нпр. росій-
ська (всесоюзна Академія в Ленінграді).
Та є надія, що небагато статут Академії
буде змінений, а її права поширені. На 21
академіка 19 є Українцями, а 8 Моска-
лі. О ні академіки, а саме відомий
Історик шкільництва з XVII, XVIII, ст.
проф. Харлампієвич перебуває на засланні
в Оренбурзі. Бюджет Академії поки-що
невеликий (сягає до 500 карб., а це на-
дія на його збільшення. Небагато мають
вдбуться переклади президії Академії,
що виключе досить велике замовлення в
науковому світі. Кандидатами в президе-
нти є проф. М. Грушевський, проф. Багалій
і проф. Тутківський.

Господарське життя на Рад. Україні
розвивається незвичайно бистро і постійно
йде вперед. Шан. прелестент навіт твер-
дить, що від того життя є далеко бистрі-
ший, як в західно-європейських держа-
вах. Жалко тільки, що слухачі не могли
з уст проф. Студ. почути ніяких цифрових
даних, які з одного боку давали б порів-
няння із західно-європейськими, а з друго-
го з передвоєнним господарським життям
України. Однак серед того бистрого хо-
ду відчувається величезний недогосту за-
кордонного капіталу. Безробіття велике.
Радянська влада радить собі а той спо-
сіб, що змінює чергу праці робітників.
Раз одна частина робітників перебуває
на черговому хлібі безробіття (одержую-
чи 10 карб. місячної допомоги), а по якій-
часі безробітні йдуть до роботи, а на їх
незавидно становище переходять ті, що
досі працювали. Ті зміни відбуваються
кілька разів до року. Також збавота на
вулицях Києва й Харкова нечувана. На
кожному кроці жебрак витягає руку по
милостиню. Серед цих відомих звичай
особливо вдариє армія безпритульних ді-

великий рух. Він там стоїть на при-
значеному місці, на самій середині
вулиці, в білих рукавичках і дрігуге
стріткарями й автами, щоб знайти,
як їм їхати. І хоч Вінніпег не має
великої поліції, але зате в ньому
великий порядок і проступки або
вуличні нещасливі випадки бувають
рідко. Порівнявши Вінніпег з ин-
шими містами такої самої величини,
можна поставити його щодо по-
рядку і моральності на першому
місці. Це вже треба признати Бри-
тійцям, що їм у порядку хіба ніхто
не дорівняє.

Одна тільки недогода у Вінніпегу,
що тут досить тяжко за роботу,
а це тому, що в ньому мало фаб-
рик. Люде по найбільшій часті
працюють по великих залізничних
шапах, котрі знаходяться ген поза
містом. Працюють також літом по
фармах, а зимувати приходять до
міста.

Вінніпег — це великий збіжєвий
ринок. Тут є т. зв. Збіжєва Біржа
або Grain Exchange, на котрій уже
потрошки й наші Українці спеку-
люють. Є тут також повно банків
і беаліч усяких бізнесових офісів.
Можна сказати, Вінніпег багате
і грошевите місто.

По найновішим обчисленням має
Вінніпег около 200.000 мешканців.
Є в ньому багато різних народно-
стей, почавши від Бритійців, а скін-
чивши на Китайцях. Чистий Вавилон.
Між тими народностями є наших
Українців до 25 тисяч і вони за-
мешкують північну частку міста, яку
кондуктори від стріткарів кличуть —
„Українське Беді“ (Ukrainian Valley).
Не самі вони тут мешкають, але
помішані, а найбільше з Жидями.
А є тут Жидів шароку і Занаймо-

гарно побудовані. Багато між ними
т. зв. багалів (унгалов). Це собі
низькі, безпорохові домики, дуже
модерні і вигідні до мешкання, бо
в анімі в них тепло, а в літє не го-
рячо. В бізнесових ділянках міста
є доми муровані, не дуже високі,
так від 1 до 10 поверхів. Хмароде-
рів, які можна бачити до великих
американських міст, нема.

Вулична комунікація у Вінніпегу
дуже вигідна, не треба довго че-
кати на „стріткар“. А авті, як му-
рашок, всюди повно. Також і за-
лізничний рух у Вінніпегу сильний.
Є тут дві великі стації, одна т. зв.
„Сн-Пі-Ар“ (C'n dian Pacific Rail-
road), а друга „Юніон Діно“ (Nati-
onal Railway). Потяги дуже часто
прізнаджають і відіаджають зі всіх
боків.

Бізнесовий рух у Вінніпегу та-
кож значний. Є тут великі депар-
таментові стори. З них найбільший
стор Ітона й Ко. Це мільоновий
стор, в котрому працюють тисячі
людей. І цей стор не тільки в са-
мому місті провадить бізнес, але
скрізь по шлії Канаді. Його вели-
кий ліострований каталог можна
подивити в кождій фармерській ха-
ті. Каже наш фармер до своєї жін-
ки: „Ади, стара, діставси на пошти
від вуйка Ітона новий каталог!
На, читай!“ Та хоч вона й читати
не знає, але в каталогі все про-
читас, бо в ньому повно образків.
Це й одинока література тих на-
ших фармерів, котрі не вміють
читати.

А вже чим як чим, але Вінніпег
можє похвалитися своїми школами.
Школи у Вінніпегу виглядають як
палати. Величезні, побудовані після
найновіших вимог гігієнічних і пе-

дагогічних. У тих школах — їх тут
є около сорок — учать сотки вчи-
тельок, між котрими є і дві Укра-
їнки: п. М. Корещька і п. Ольга
Пірч. Крім публічних шкіл є ще
тут університети зі всіма факульте-
тами і чимало всяких інших „гай-
скулів“ та „каліджів“. А поза мі-
стом, на величезній фармі, є ще
ріллішня академія (Agriculture Col-
lege). Це є одна з найбільших і
найліпших ріллішних шкіл у Канаді.

Крім тих шкіл має Вінніпег ще
ниші гуманітарні інституції, як: ріжні
сірфські доми, заклади для сліп-
них і глухонімих і т. н. А церков
ріжних віроісповідань — сорок со-
роков, як Москва каже.

Вінніпег славиться також своїми
величезними публічними будівлями,
як парламент, судова палата, міська
палата або з англійська „Сіті Гол“,
де радні міста з посадином засі-
дають і радять над міськими спра-
вами. Та ще один дуже гарний і
величавий будинок є в північній
часті Вінніпегу, там де наші Укра-
їнці живуть, а це технічна гімназія
(Technic High School). У тій шко-
лі є багато українських студентів,
тому вона й заслугує тут на біль-
шу увагу.

От таке собі менше-більше місто
Вінніпег. Це, можна сказати, зов-
сім модерне і нове місто. На тому
місці, де воно тепер стоїть, перед
п'ятдесятьма роками не було нічо-
го, тільки чисті степи („прерії“),
на котрих випасалися дикі буйволи.
А ще замітне у Вінніпегу й те,
що в ньому, як на таке велике мі-
сто, дуже мало полісменів. Можна
ходити по місті цілими годинами
і ніде не стрінеш полісмена, хіба
десь на теохресних вулицях, де